

VOCEA POPORULUI

№ 19 (1547)

ZIAR NAȚIONAL

VINERI, 20 MAI 2022

**Cei mai buni, distinși
cu titlul „Maestru în TIC”**

» p.3

**PUBLICAȚIE PERIODICĂ A CONFEDERAȚIEI
NAȚIONALE A SINDICATELOR DIN MOLDOVA**

**Asistentul medical, o verigă importantă
a sistemului de sănătate**

» p.4

Actual

Gastronomia este arta bucuriei, a sănătății și calității

Campionatul Național Gastronomic pentru Juniori – ediția VI 2022, desfășurat recent la Chișinău, „a pus pe jar” comunitatea bucătarilor, a patiserilor și brutarilor juniori și seniori din R. Moldova.

» p.5

La CFM vor fi majorate substanțial salariile

Această decizie cu adevărat vitală pentru colectivul ÎS „Calea Ferată din Moldova” a fost luată, pe 5 mai curent, la ultima ședință a Comisiei pentru dialog social, la care au participat reprezentanți ai administrației CFM și ai Federației Sindicale a Feroviarilor din Republica Moldova.

» p.6

Conceptul de salariu minim pe țară

Salariul minim pe țară ar putea fi unificat pentru sectorul public și cel privat. Un proiect de lege în problema respectivă a fost elaborat de Ministerul Muncii și Protecției Sociale.

» p.7

La 21 mai este marcată Ziua mondială pentru diversitate culturală, pentru dialog și dezvoltare.

Foto: Nicu Bînzari

Conducerea Comitetului Sindical European pentru Educație, în vizită la Chișinău

”Putem remarca un puternic dialog social între sindicate și autorități

Galina MUNTEANU,
g.munteanu@vocea.md

Comitetul Sindical European pentru Educație (ETUCE) remarcă un puternic dialog între sindicate și autorități și apreciază eforturile omologilor săi din Republica Moldova, ale guvernării în ceea ce privește gestionarea crizei refugiaților ucraineni din țară. Despre aceasta a comunicat, în una din zilele trecute, președintele ETUCE, Larry Flanagan, în cadrul unei întrevederi cu conducerea Confederației Naționale a

Sindicatelor din Moldova (CNSM), Igor Zubcu, a Federației Sindicale a Educației și Științei (FSEȘ), Ghenadie Donos, precum și cu ministrul Muncii și Protecției Sociale, Marcel Spataru.

Delegați și membri ai ETUCE din mai multe țări, în frunte cu Larry Flanagan, au venit într-o vizită de două zile la Chișinău, în țara care a adăpostit cei mai mulți refugiați ucraineni, raportat la numărul de locuitori. Discuțiile dintre părți s-au axat în special pe gestionarea crizei refugiaților ucraineni din Republica Moldova, pe problemele cu care se

confruntă țara sub acest aspect, dar și pe măsurile care au fost luate de către autorități, sindicate pentru a ajuta persoanele refugiate.

„Remarc un puternic dialog social între sindicate și autoritățile publice, între sindicate și Guvern. Este un lucru foarte important, pentru că sindicatele reprezintă muncitorii, oamenii care trebuie să pună în practică toate deciziile Guvernului, iar acestea din urmă să fie în interesul cetățenilor. Ce am observat la dumneavoastră este un model de dialog social foarte bun, pe care noi îl încurajăm în toate țările membri ale

organizației noastre”, a menționat Larry Flanagan.

Un alt aspect important pe care Larry Flanagan spune că l-a remarcat este activitatea destul de bună a reprezentanților sindicatelor din educație. „Participă destul de activ la acest dialog social, ceea ce pentru noi este important. Asta nu înseamnă că provocările sunt mai mici sau că problemele sunt mai puține, dar acest lucru duce la găsirea unor soluții sau a unor răspunsuri mult mai eficiente”, a adăugat Larry Flanagan.

» p.2

ABONEAZĂ-TE la „VOCEA POPORULUI”

Abonament

1 lună - 17,60 lei; 3 luni - 52,80 lei; 6 luni - 105,60 lei.

» ACTIVITATEA CNSM

2

Sedință

Comitetul Confederal a aprobat chestiuni importante pentru mișcarea sindicală

Ordinea de zi a ședinței Comitetului Confederal al CNSM, care s-a desfășurat joi, 19 mai, a cuprins mai multe chestiuni, una din cele mai importante vizând modalitatea de desfășurare a lucrărilor Congresului IV al Confederației Naționale a Sindicatelor din Moldova, apreciat drept evenimentul anului.

Petru Chiriac, vicepreședinte al CNSM, a prezentat propunerile de modificare a Regulamentului Congresului IV al CNSM, multe dintre ele fiind dictate de revenirea la normalitate după pandemia îndelungată, care a perturbat și a îngreuiat activitatea sindicală. Membrii Comitetului Confederal au aprobat unanim modificările propuse la Regulamentul Congresului IV al CNSM.

O altă problemă dezbătută de membrii Comitetului Confederal este cea privind piața muncii. În Notă informativă cu privire la situația în domeniul ocupării forței de muncă și propunerile sindicatelor de îmbunătățire a situației pe piața muncii, prezentată de Sergiu Sainciuc, vicepreședinte al CNSM, se arată că Republica Moldova se confruntă cu un declin al numărului populației de circa 1% anual. Conform celor mai recente studii, de la proclamarea independenței (1991), R. Moldova a pierdut 1,5 milioane de oa-

Foto: Nicu Bînzari

meni din populația de aproximativ 4 milioane pe care o avea în momentul destrămării URSS. Printre cauzele de bază sunt emigrarea, în special a tinerilor și persoanelor de vârstă reproductivă, fertilitatea scăzută, speranța de viață joasă și îmbătrânirea populației. Conform sondajelor, 17 la sută din cei rămași în R. Moldova spun că vor pleca din țară „în perioada imediat următoare”, iar 35% susțin că sunt gata să plece în cel mult o jumătate de an.

Membrii Comitetului Confederal au fost unanimi în ideea că, pentru a menține

populația aptă de muncă sau pentru a atrage înapoi acasă pe cei plecați, trebuie să li se creeze condiții adecvate, salarii motivante, lucru pentru care sindicatele depun eforturi maxime.

Prezentând chestiunea cu privire la avizul CNSM la proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative privind menținerea garanțiilor sociale, Sergiu Sainciuc a menționat că chestiunea dată a fost discutată în repetate rânduri cu autoritățile, care încalcă, de fapt, mai multe norme și acorduri internaționale la care R. Moldova este parte, inclusiv Directivele UE

ratificate de Parlament, precum și art. 371 din Acordul de Asociere RM-UE. Toți vorbitorii au propus să se insiste pentru acceptarea modificărilor propuse de CNSM, unii pronunțându-se chiar pentru trecerea la acțiuni mai dure, dar în câmpul legal, pentru a pune presiune pe guvernare.

Membrii Comitetului Confederal au aprobat o hotărâre pe marginea amendamentelor CNSM pentru modificarea și abrogarea unor hotărâri ale Guvernului ce vizează domeniul salarizării. Acestea (amendamentele) prevăd, între altele, că „Salariul minim pe țară se negociază de partenerii sociali la nivel național și se stabilește, anual, în funcție de salariul mediu lunar pe economie pentru anul precedent, nu mai târziu de 1 mai, prin convenție colectivă la nivel național”. Totodată, se menționează că „este necesară unificarea și stabilirea unui salariu minim pe țară pentru toate sectoarele, atât public, cât și privat”.

Cei prezenți la ședință au audiat raportul prezentat de Mihail Hîncu, vicepreședinte al CNSM, cu privire la repartizarea mijloacelor de stat, de 9 mln. de lei, cât costă circa trei mii de bilete pentru odihna de vară a copiilor.

De asemenea, membrii Comitetului Confederal au discutat și aprobat și alte chestiuni ce țin de activitatea internă a CNSM.

Ilie LUPAN

Colaborare

Conducerea Comitetului Sindical European pentru Educație, în vizită la Chișinău

(Continuare din p. 1)

La rândul său, Ghenadie Donos, președintele FSEȘ, a subliniat că ETUCE este un partener care de-a lungul mai multor ani a demonstrat că este un susținător al sindicalistilor moldoveni, prin oferirea de sprijin în realizarea mai multor proiecte implementate de FSEȘ.

„Avem o colaborare destul de productivă, iar faptul că au participat și la congresul nostru, demonstrează ceva. Denotă interesul lor față de problemele cu care ne confruntăm. Solidarizarea, schimbul de practici cu țările care au o experiență mai vastă în domeniu, măsurile pe care le-am putea lua împreună sunt importante în soluționarea problemelor noastre”, a menționat Ghenadie Donos.

Președintele CNSM, Igor Zubcu, a trecut în revistă acțiunile pe care le-au desfășurat sindicatele în ajutorul refugiaților din Ucraina. Aici s-a menționat despre cele trei sanatorii din gestiunea CNSM, care și-au deschis larg ușile și găzduiesc până în prezent refugiați ucraineni și care au depus un efort colosal ca să le creeze acestora condiții asemănătoare celor pe care le aveau acasă.

„Este o onoare pentru noi să vă avem în calitate de oaspeți. Misiunea cu care sunteți dumneavoastră aici este și în concordanță cu misiunea sindicatelor - de a promova pacea în întreaga lume. Chiar din prima zi a

războiului, mișcarea sindicală a condamnat invazia. Constituim un coridor umanitar, iar sindicatele sunt plener implicate în această”, a menționat Igor Zubcu.

Președintele CNSM a vorbit în context despre dialogul și buna conlucrare pe care sindicatele o au cu guvernarea. „Avem un dialog și schimb de păreri ori de câte ori este nevoie, pe toate problemele ce țin de relațiile de muncă, de protecția socială, inclusiv de gestionarea situației privind refugiații ucraineni. Chiar din prima zi de la declanșarea crizei, am vorbit cu ministrul Muncii și Protecției Sociale despre posibilitățile și aportul sindicatelor în acest sens. Am oferit locuri de cazare în fiecare din cele trei sanatorii pe care le gestionăm. Oferim cele mai bune condiții de trai și alimentație, astfel ca refugiații să simtă condiții similare cu cele de la ei acasă”, a adăugat Igor Zubcu.

În context, președintele CNSM a menționat și despre acțiunile sindicatelor în apărarea drepturilor și a intereselor salariaților, accentuând că poziția acestora este nu de a fi sindicate reacționare, dar participative la elaborarea proiectelor normative, a politicilor. „La ora actuală, vedem că există o deschidere din partea autorităților”, a conchis Igor Zubcu.

Despre acțiunile autorităților la capitolul gestionarea refugiaților a vorbit mai amănunțit în cadrul întâlnirii ministrul

Foto: Nicu Bînzari

Muncii și Protecției Sociale, Marcel Spatari. Potrivit lui, numărul de refugiați ucraineni care se află acum pe teritoriul Republicii Moldova este de peste 80 de mii.

„Cea mai mare parte dintre cei care au fugit din calea războiului s-au adăpostit în familiile-gazdă. Doar cinci mii de refugiați se află în centrele de plasament din Republica Moldova”, a remarcat Marcel Spatari.

Acesta a vorbit și despre ajutorul de 3.500 de lei pe care îl vor primi familiile care și-au deschis casele pentru refugiați. Ministrul a spus că de la începutul procesului de depunere a dosarelor, peste 10 mii de familii care găzduiesc refugiați s-au înregistrat pentru a beneficia de ajutor.

Marcel Spatari a menționat în același context că deși afluxul de refugiați după prima etapă a războiului s-a diminuat, totuși, pe teritoriul Republicii Moldova rămân încă mii de copii ucraineni care trebuie să fie înscriși la școală sau la grădiniță. „Vom căuta soluții pentru a rezolva orice problemă a lor”, a dat asigurări ministrul Spatari, mulțumind în context pentru sprijinul financiar din străinătate în acest sens.

Delegația din Comitetul Sindical European pentru Educație a avut o întrevedere și cu președintele Parlamentului, Igor Grosu, cu ministrul Educației și Cercetării, Anatolie Topală, precum și vizite la centre de cazare a refugiaților ucraineni.

3 ACTIVITATEA SINDICALĂ

Foto: Nicu Bînzari

Zi profesională

Cei mai buni, distinși cu titlul „Maestru în Tehnologia Informației și Comunicații”

Pe 17 mai, întreaga comunitate a celebrat Ziua Mondială a Telecomunicațiilor și Societății Informaționale. Cu această ocazie, mai mulți angajați din domeniul tehnologiei informației și comunicațiilor au obținut titlul onorific „Maestru în Tehnologia Informației și Comunicațiilor” și au primit diplome de onoare pentru merite deosebite în dezvoltarea ramurii.

Premiile au fost decernate în cadrul unei ședințe solemne organizate de Federația Sindicatelor din Comunicații (FSCM).

La eveniment au participat conducerea Federației Sindicatelor din Comunicații și cea a Confederației Naționale a Sindicatelor din Moldova (CNSM), reprezentanți ai Ministerului Infrastructurii și Dezvoltării Regionale, conducerea patronatului din ramură, conducători de întreprinderi.

Elizaveta Iurcu, președinta FSCM, a adresat sincere felicitări cu ocazia sărbătorii

profesionale: „În numele Biroului Executiv al Federației Sindicatelor din Comunicații, vă felicit cordial pentru tot efortul pe care îl depuneți în dezvoltarea sectorului Tehnologiei Informației și Comunicațiilor (TIC) și edificarea unei societăți informaționale moderne în Republica Moldova. Vă adresez urări de sănătate, mari succese, noi realizări, aspirații, perseverență și activități frumoase în continuare”.

Președinta federației Iurcu a afirmat că, potrivit datelor statistice din ultimii ani, tehnologiile informaționale și comunicațiile au devenit adevărate impulsuri în dezvoltarea social-economică a țării, în creșterea durabilă și în progresul societății noastre. Toate acestea constituie un rezultat firesc al muncii asidue și al profesionalismului de care dau dovadă angajații din acest domeniu inovativ.

La eveniment a participat și Igor Zubcu, președintele CNSM. Liderul sindical a subliniat, în discursul său, importanța sectorului TIC pentru dezvoltarea economiei naționale, care în perioada pandemică a avut un rol

primordial pentru întreaga societate. Domnia sa a apreciat înalt calitatea parteneriatului social din ramură, care poate servi drept exemplu de bune practici și pentru alte ramuri, domeniul TIC fiind unul dintre cele mai dezvoltate și dinamice din Republica Moldova.

La ceremonie a fost prezent și Ion Pîrgaru, ex-președintele FSCM. Anume dumnealui a dat startul acestei tradiții frumoase: de ziua profesională să fie înmănat titlul onorific „Maestru în Tehnologia Informației și Comunicațiilor”. Ion Pîrgaru i-a felicitat pe angajații din ramura de profil și le-a urat „noi realizări, putere și perseverență, pentru a duce la bun sfârșit proiectele de edificare în Republica Moldova a unei Societăți Informaționale moderne”.

Cu mesaje de felicitare au venit și alți oaspeți la evenimentul festiv, care s-au referit la aportul adus de profesioniștii din domeniul TIC, inovațiile ce au adus Republica Moldova în topurile internaționale în domeniul telecomunicațiilor.

În cadrul evenimentului, Alexandru Ciubuc, director interimar la SA „Moldtelecom”, a adresat un mesaj de felicitare angajaților din ramură și a afirmat că sectorul TIC rămâne unul dintre cele mai dezvoltate și dinamice din țară.

Mihai Iacob, director general la Î.S. „Radiocomunicații”, la rândul său, a ținut să specifice că „în sală sunt prezenți cei care stau la baza calității serviciilor și, nu în ultimul rând, la vânzarea acestora”.

Titlul și insigna „Maestru în Tehnologia Informației și Comunicațiilor” se conferă în scopul aprecierii contribuției aduse de către lucrători la sporirea calității la prestarea serviciilor în domeniul telecomunicațiilor, comunicațiilor poștale, radiocomunicațiilor și la creșterea prestigiului profesional al lucrătorilor din ramură.

Reamintim că, în Republica Moldova, Ziua Mondială a Telecomunicațiilor și a Societății Informaționale a fost oficializată prin Hotărâre de Guvern în anul 2008.

Natalia HADÂRCA

Reuniune

Veteranii sindicaliști din Republica Moldova și-au ales un nou lider cu experiență

Membrii Asociației Obștești a Veteranilor Mișcării Sindicale din Republica Moldova s-au întrunit luni, 16 mai, pentru a face un bilanț al activității și a alege noua conducere a organizației. La ședință a participat și conducerea Confederației Naționale a Sindicatelor din Moldova (CNSM).

Dumitru Șandru, președintele interimar al Asociației, a prezentat un raport și a relevat rezultatele activității desfășurate în perioada 2020-2022, subliniind că aceasta a fost una extrem de dificilă pentru veterani, fiind marcată de pandemie, de dificultăți economice, de multiple constrângeri cu care s-au confruntat veteranii în ultimii ani.

Prezent la întrunire, Igor Zubcu, președintele CNSM, și-a exprimat recunoștința pentru aportul adus de-a lungul timpului

Foto: Nicu Bînzari

de către veterani la dezvoltarea mișcării sindicale. Liderul sindical a menționat că conducerea CNSM depune eforturi pentru a susține veteranii. Igor Zubcu și-a arătat deschiderea de a contribui la impulsivarea

activității Asociației, îndemnând veteranii să-și împărtășească experiența acumulată.

În cadrul Adunării, în calitate de președinte al Asociației Obștești a Veteranilor Mișcării Sindicale din Republica Moldova,

pentru un mandat de cinci ani, a fost ales Mihail Hîncu, vicepreședinte al CNSM. Președintele nou ales al Asociației și-a propus să consolideze organizația și să desfășoare diverse activități de susținere a membrilor acesteia.

Totodată, veteranii mișcării sindicale s-au arătat alarmați de situația social-economică din țară, îndemnând CNSM să depună toate eforturile pentru a continua, prin pârguile și instrumentele legale, să protejeze interesele oamenilor muncii, ale membrilor de sindicat, ale tuturor cetățenilor.

Asociația Obștească a Veteranilor Mișcării Sindicale din Republica Moldova a fost fondată în anul 2001 în scopul protejării veteranilor, foști lideri și activiști sindicali care au activat în diverse ramuri ale economiei naționale.

sindicat.md

Mens sana in corpore sano

Asistentul medical, o verigă importantă a sistemului de sănătate

O dată pe an, pe întreg globul pământesc sunt omagiați asistenții medicali. Sloganul anului 2022, stabilit de către Consiliul Internațional al Nursei, este „Asistenții medicali: o voce de urmat — investiți în nursing și respectați drepturile pentru a asigura sănătatea globală”, care subliniază importanța ca asistentele să devină mai active și mai vocale în dezvoltarea și implementarea politicilor sociale.

În ajunul zilei lor profesionale, mai mulți angajați de la Institutul de Neurologie și Neurochirurgie din capitală au organizat un flashmob. Au lansat porumbei, în semn de solidaritate cu colegii lor din Ucraina.

Cu această ocazie, la Chișinău a fost organizată și o conferință națională dedicată activității asistentelor medicale. Conferința și-a desfășurat lucrările în incinta Spitalului Clinic Republican.

La lucrările conferinței au participat Ion Prisăcaru, secretar de stat la Ministerul Sănătății, Aurel Popovici, președintele Federației Sindicatului „Sănătatea”, Olga Cernețchii, prorector al Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”, alte persoane din domeniul medical.

Raportul de bază a fost prezentat de către președinta Asociației de Nursing,

Elena Stempovskaia. Au fost abordate problemele cu care se confruntă domeniul sănătății, cum ar fi lipsa de asistente medicale, îmbătrânirea cadrelor, traumatizarea asistentilor medicali, insuficiența protecției, volumul de muncă în creștere și salariile mici, toate acestea au condus la multe solicitări de investiții în forța de muncă din asistența medicală, pentru a satisface nevoile de sănătate acum și în viitor.

Noblețe, curaj și dăruire de sine

„O zi este prea puțin pentru a demonstra importanța și noblețea acestei profesii, de

multe ori voi sunteți primul nivel de contact al pacientului cu sistemul de sănătate, astfel oferind sentimente de încredere pacienților. Nu este doar o simplă meserie, ci un scop nobil, fiecare dintre voi se află continuu în serviciul pacienților, pe care îl acceptă doar cei curajoși, care merită toată aprecierea pentru răbdarea nemărginită, pentru omenia și dăruirea de sine”, a menționat, la rândul său, Aurel Popovici, președintele Federației Sindicale Sănătatea, în discursul său.

Evenimentul a oferit o șansă de a crește gradul de conștientizare cu privire la provocările și problemele cu care se confruntă asistentele medicale.

În acest scop, au fost trasate mai multe strategii și sarcini prevăzute pentru următorii ani, până în 2030, și lansate apeluri către factorii de decizie.

Participanții la conferință au cerut să se investească în accelerarea masivă a educației în domeniul asistenței medicale — învățământ superior, infrastructură și studenți — pentru abordarea nevoilor de îngrijiri nursing, pentru a răspunde cererii interne și tehnologiilor în continuă schimbare și evoluției continue a modelelor integrate de sănătate și asistență socială.

De asemenea, să se creeze noi locuri de muncă pentru asistenți medicali până în 2030, pentru a echilibra deficitul estimat și a remedia distribuția inechitabilă a asistentilor medicali în sistemul de sănătate.

Să se consolideze leadership-ul profesiei de asistent medical — atât liderii actuali, cât și cei viitori — pentru a se asigura că aceștia dețin un rol influent în elaborarea politicilor de sănătate și în luarea deciziilor, precum și pentru a contribui la performanța sistemului de sănătate și de îngrijire socială.

Totodată, la conferință au fost înmănați diplome și mențiuni pentru cei mai buni asistenți medicali din partea Ministerului Sănătății, Federației Sindicale „Sănătatea”, Asociația de Nursing ș. a.

În Republica Moldova, Ziua Internațională a Asistentilor Medicali este marcată începând cu anul 1994.

Natalia HADÂRCĂ

Statistici îngrijorătoare

Criza de cadre medicale sufocă domeniul ocrotirii sănătății

În ultimul timp, sunt tot mai puțini medici în Republica Moldova și mulți dintre aceștia sunt nevoiți să lucreze la o vârstă înaintată, neavând cine să-i înlocuiască. Din sistemul sănătății au plecat în ultimii ani peste două mii de cadre medicale, iar o bună parte dintre cei care au rămas să profeseze sunt pensionari.

Potrivit datelor statistice, numărul angajaților din sistemul medical care au atins vârsta de pensionare, dar continuă să muncească, crește de la an la an cu cel puțin 100 de specialiști. Ministerul Sănătății recunoaște că există o lipsă de cadre medicale tinere, dar care nu poate fi suplinită în timp scurt.

În satul Caracui din raionul Hâncești, de exemplu, în prezent, lucrează patru medici. Doar unul dintre aceștia este tânăr specialist, iar trei sunt trecuți de 70 de ani. Își fac în continuare datoria, pentru că oamenii au nevoie de ei, ne spun aceștia.

„Iubesc profesia și am iubit-o mereu. Vreau să ajut omul, dacă

se întâmplă să mă sune cineva noaptea, niciodată nu a fost ca să nu răspund sau să nu îl ajut, atunci când mi s-a cerut”, ne spune doctorul Liuba Epureanu, care activează în domeniul de mai bine de 55 de ani. „Vârsta nu este un impediment dacă ai sănătate și energie. În maternitate am lucrat din 1964 până în 1985, apoi maternitatea s-a închis și am activat în ambulatoriu. Am trecut prin multe, am asistat la nașteri foarte grele, dar mulțumesc Domnului că am salvat toate viețile”, își amintește medicul.

Munca de asistentă presupune mare efort

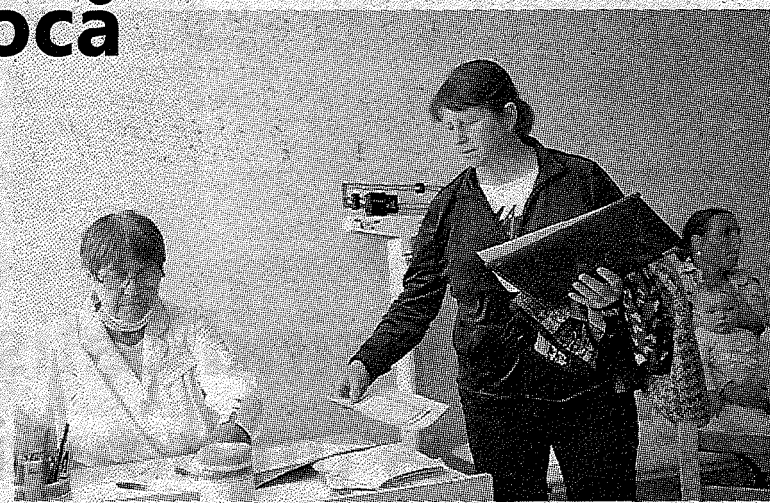
Și Ecaterina Ostapciuc, asistentă de familie, este la pensie, însă continuă să activeze la centrul medical din sat, pentru că tinerii nu vin să lucreze la țară, ne spune aceasta. „Munca de asistentă medicală, în general, presupune mult efort, dar să muncești la sat este și mai greu, deoarece trebuie să știi ceea ce știe și medicul generalist,

pentru a fi gata oricând să acorzi ajutorul necesar. Profesia noastră e cea mai umană din toate profesiile, mai ales că în sat nu e ca la oraș. Aici trebuie să fim universale, să cunoaștem toate ramurile principale ale medicinei. Primul ajutor noi trebuie să îl acordăm, fiindcă ambulanța poate sosi prea târziu din centrul raional”, menționează Ecaterina Ostapciuc.

Deși muncește în domeniul de mai bine de 52 de ani și a ajuns la vârsta când ar putea să se mai odihnească, asistenta medicală ne spune că va continua să muncească, atâta cât o vor ține puterile. „Trebuie să fim la timp la serviciu, pentru că, atunci când venim, oamenii deja ne așteaptă la ușă. Niciodată nu am mers cu mașina, dintr-un capăt al satului în altul. Nu este ușor la anii mei, dar îmi place meseria”, conchide asistenta medicală.

Un medic pentru șase sate

Colegul ei, Boris Lisii, medic de familie din acest sat, este un exemplu de urmat. Acesta

Ecaterina Ostapciuc, asistentă de familie

„deservește” tocmai șase sate. Spune că își repartizează timpul astfel încât să reușească peste tot. „Eu sunt medic în Sărata-Galbenă, Caracui, Brătianovca, Coroliovca, Cărpineanca, Valea Florii. Uneori venim și de două ori în săptămână, atunci când e necesar. Nu ne conducem după un grafic fix”, menționează medicul.

Faptul că unii medici pleacă din sistem și alții nu prea vin o spune și președintele Federației Sindicale „Sănătatea” din Moldova, Aurel Popovici. De altfel, sindicaliștii nu o dată au tras semnale de alarmă în acest sens, cerând autorităților să elaboreze politici consecvente în acest sens.

„Nu putem spune că acest lucru se întâmplă numai din cauza salariilor mici. De fapt, acei tineri, care și-au dedicat studiile pentru a deveni lucrători medicali doresc să aibă și condiții decente de muncă, să fie asigurați cu tot necesarul, cu echipament, pentru a-și putea onora profesia de lucrător medical”, spune Aurel Popovici.

Potrivit datelor Agenției Naționale pentru Ocuparea Forței de Muncă, în luna aprilie anul curent se înregistrează 407 locuri vacante în instituțiile medicale și farmacii. În prezent, este criză atât de medici specialiști, cât și de asistente medicale.

Galina MUNTEANU

Cvadratura cercului

Cine plătește până la urmă?

Ilie LUPAN

Chiar dacă ne declarăm apolitici, centrați pe probleme sociale și umane, până la urmă, totul e politică. Precum totul e text, indiferent de mesaj.

Războiul din Ucraina a întors lumea pe dos, a inversat lucrurile și valorile în care multă lume credea.

De acum încolo, lumea va fi altfel. Ceva totuși va fi imuabil: Omul! Viața, cel mai de preț dar oferit de Dumnezeu, pe care nimeni nu este în drept să-l ia.

Ei bine, putem constata fără teama de a greși că toate războaiele se rezumă la ideologie și economie. Ideologia, fie fascistă sau comunistă (vedeți oare acum vreo deosebire între acestea?), țintește în Om, în dezumanizarea și înrobirea acestuia. Între altele, mulți autori, analiști serioși au dovedit, cu probe solide, că motivul declanșării primului război mondial nu a fost asasinarea arhiducelui Franz Ferdinand al Austriei (acesta a fost doar pretextul), ci concurența economică acerbă dintre Marea Britanie (care deținea atâtea colonii, încât se spunea că în Imperiul Britanic nu apune niciodată soarele) și Germania, noul colos economic, ce nu avea colonii, dar avea, în schimb, o economie robustă în continuă creștere, mari ambiții și disciplină (de, spiritul german). În fine, economia dictează politica. Dar să lăsăm la o parte politica, să revenim la oile noastre.

Democrația, politica socială umană, echitabilă, au ca obiectiv să ajute omul slab, să corecteze ceea ce „a greșit” Demiurgul. Fiindcă așa e dat de la Dumnezeu, oamenii nu sunt egali, deși toți (bine, în statele normale, nu în cele totalitare) au șanse egale de afirmare, pentru progres.

La noi, se pare, e ca la nimeni. Într-o țară care se află în coada clasamentului (ultima în Europa) după nivelul de trai, s-au stabilit salarii nesimțite pentru directori de întreprinderi și agenții de stat care produc aer sau gestionează niște treburi care merg de la sine, cu sau fără acești „manageri”, numiți, de cele mai multe ori, pe niște criterii care nu au nimic în comun cu meritocrația...

Suedia, țara care este considerată un adevărat paradis social, a construit niște relații între cetățeni și stat cu care s-ar putea mândri oricine. Țin minte, prin anii 1970-1980, membrii trupei ABBA spuneau, într-un interviu, că, deși câștigă milioane de dolari lunar, achită la stat impozite de până la 70%...

Un raport al Confederației Internaționale a Sindicatelor (ITUC) privind finanțarea echitabilă a protecției sociale a constatat că finanțarea protecției sociale prin forme progresive de impozitare – cum ar fi impozitul pe venit progresiv, impozitul pe profit și impozitul pe capital – generează rezultate sociale și economice pozitive, dezmințind mitul că astfel de forme de impozitare reprezintă dezavantaje pentru ocuparea forței de muncă și creșterea economică.

„Guvernele au la dispoziție o varietate de mijloace pentru a începe extinderea acoperirii protecției sociale. Acest raport arată clar că cei care își permit să plătească mai mult ar trebui să plătească mai mult și că guvernele ar trebui să se îndepărteze de formele regresive de impozitare”, a declarat Sharan Burrow, secretarul general al ITUC.

Un precept biblic spune: „Cel ce dă săracului, însutit va primi, și viața veșnică va moșteni”. Nu e oare asta menirea statului, a tuturor cetățenilor, să contribuie la ajutorarea celor săraci și năpăstuiți, de multe ori tot din vina statului sau a exploatarelor hapsăni, care nu s-au îngrijit ca cei care au muncit în sudoarea frunții să aibă pâine pe masă, un trai decent?

Până la urmă, ajungem la situația că cei mulți și săraci plătesc (cu sănătatea lor, prin lipsurile îndurate) erorile în politica economică, în repartizarea bunurilor și a roadelor muncii...

Concurs

Gastronomia este arta bucuriei, a sănătății și calității

Campionatul Național Gastronomic pentru Juniori – ediția VI 2022, desfășurat recent la Chișinău, „a pus pe jar” comunitatea bucătarilor, a patiserilor și brutarilor juniori și seniori din R. Moldova.

Circa 100 de elevi, profesori de la 15 instituții de învățământ care pregătesc specialiști la meseriile Bucătar, Coferar, Brutar și Tehnologia Alimentației Publice, 15 cei mai solicitați bucătari-șefi și specialiști în tehnologia alimentației publice, 11 parteneri ai Campionatului cu rol de organizatori și sponsori, mai multe camere de luat vederi și reporteri ai posturilor TV s-au întrunit la Școala Profesională nr. 2 din Chișinău pentru a pune în valoare „arta de a prepara mâncăruri alese și însușirea de a le aprecia calitatea”.

Campionatul respectiv se află la cea de a VI-a ediție, iar popularitatea sa crește de la an la an, fapt dovedit prin interesul de participare la concurs a instituțiilor de învățământ, a agenților economici din sectorul HORECA, a comunității bucătarilor și a partenerilor sociali.

Vitalie Belli, dr., conf. univ., director interimar al Școlii Profesionale nr. 2 din Chișinău, a menționat, la deschiderea evenimentului, că acesta întrunește tinerii pasionați de arta culinară, care își încearcă puterile la probe devenite tradiționale: Tema de acasă, Cutia magică, Proba individuală. De fiecare dată, elevii ghidați de profesori și maiștri au dat dovadă de profesionalism, competență, ingeniozitate și pasiune, calități pentru care au fost decernate trofee memorabile.

În cele șase ediții ale sale, Campionatul a răspuns provocărilor economice, sociale de forță majoră. În acest an, la proba „Tema de acasă”, competitorii au preparat specialități gastronomice din bucătăria tradițională ucraineană, printre acestea regăsindu-se peștele umplut ca la Odesa, sarmale (Holubți), colțunașii cu cartofi și vișină (vareniki), borșul cu sfeclă roșie, korovai – pâine împletită

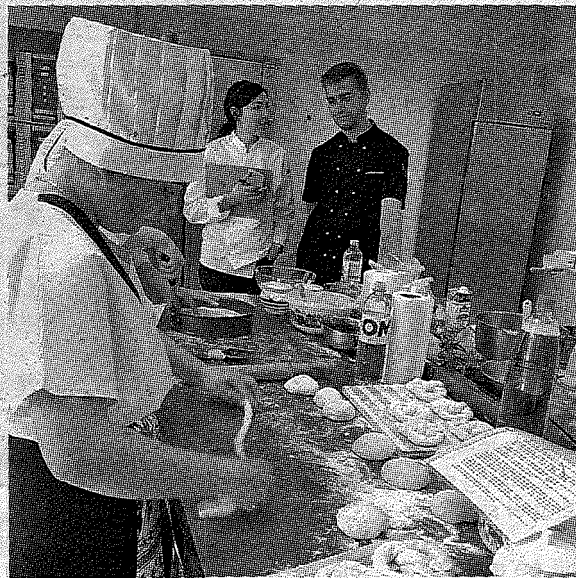
teneriat social la nivelul HoReCa în domeniul formării profesionale, creată în scopul sprijinirii învățământului profesional tehnic și formării continue, precum și în scopul corelării formării profesionale a angajatorilor și salariaților cu cerințele pieței forței de muncă.

Diana Romanciuc, președinta Federației Sindicale a Lucrătorilor din Comerț, Alimentația Publică, Cooperăția de Consum, Servicii, Restaurante și Hoteluri („SindLUCAS”), vicepreședintă a Comitetului Sectorial, a menționat că, pe parcursul anului de studii 2021-2022, partenerii sociali au organizat pentru cadrele didactice și elevii instituțiilor de învățământ din domeniu câteva master class-uri, iar Campionatul gastronomic este punctul de vârf al colaborării intersectoriale pentru competențe. Astfel, campionatul este și o prezentare a calificării tinerilor pentru a fi recrutați de angajatori.

Galina Rusu, secretar de stat la Ministerul Educației și Cercetării (MEC), prezentă la eveniment, de asemenea a menționat valoarea Campionatului pentru dezvoltarea raporturilor între sistemele educaționale și piața muncii și pentru dezvoltarea competențelor practice ale elevilor.

Titlul Școala Anului 2022 în domeniul gastronomic a fost conferit școlilor: **Locul I** – Centrul de excelență în servicii și prelucrarea alimentelor Bălți; **Locul II** – Școala profesională nr. 5 din Chișinău, **Locul III** – Școala profesională nr. 2 din Chișinău.

Liliana POSTAN,
secretar tehnic al Comitetului Sectorial CSFPCHR

pentru sărbători, torturi și deserturi cu miere. Bucătăria ucraineană este o parte integrantă a culturii ucrainene, a ospitalității acestui frumos și glorios popor. Prin acest gest, participanții la Campionatul s-au solidarizat cu poporul ucrainean, care trece prin momente foarte grele.

Comitetul Sectorial pentru Formarea Profesională în domeniul HoReCa, fondat de Asociația Patronală din Comerț, Hoteluri, Restaurante și Catering și Federația Sindicală a Lucrătorilor din Comerț, Alimentația Publică, Cooperăția de Consum, Servicii, Restaurante și Hoteluri, este unul dintre organizatorii principali ai Campionatului, și pe parcursul anilor a favorizat dezvoltarea unei platforme de par-

Succes

Ion ZAPOROJAN: „Pentru prima dată în ultimii opt ani, la CFM vor fi majorate substanțial salariile”

Această decizie cu adevărat vitală pentru colectivul ÎS „Calea Ferată din Moldova” a fost luată, pe 5 mai curent, la ultima ședință a Comisiei pentru dialog social, la care au participat reprezentanți ai administrației CFM și ai Federației Sindicale a Feroviarilor din Republica Moldova.

Din partea administrației întreprinderii a condus comisia Doina Vozian, șefa Direcției administrare, iar din partea sindicatului - Tatiana Vartic, vicepreședinte al Federației Sindicale a Feroviarilor.

Membrii comisiei au avut misiunea de realizare economico-financiară a proiectului de majorare a salariilor la Calea Ferată din Moldova, aprobat de către Oleg Tofilat, directorul general al CFM.

Oleg Tofilat înțelegea foarte bine cât de precară era situația privind parametrii tehnici și tehnologici ai întreprinderii de stat, conducerea căreia a preluat-o, cât de serioase vor fi problemele cu care se va confrunta și care vor trebui soluționate într-un termen foarte scurt. Graba era cât se poate de clară: pe lângă restanțele salariale de cinci luni, lipsa la CFM a mijloacelor financiare pentru procurarea celor necesare pentru activitate, inclusiv motorina, colectivul căii ferate se mai confrunta cu o problemă serioasă, legată de plecarea cadrelor calificate. Feroviarilor se concediau nu doar din cauza datoriei salariale, ci și a nivelului extrem de scăzut al remunerării.

După mai multe întreveneri și discuții pe marginea problemelor stringente cu care se confruntă colectivul, din toamna anului trecut și până în prezent, pe care le-a avut președintele Federației Sindicale a Feroviarilor, Ion Zaporojan, cu directorul general al CFM, Oleg Tofilat, s-au întreprins o serie de măsuri pentru a se îmbunătăți nivelul de salarizare. Drept rezultat, s-a luat decizia privind majorarea fără precedent a salariilor - cu 89 la sută. În procesul-verbal al ședinței din 5 mai curent, aceasta a fost avizată pozitiv de către co-președinții Comisiei pentru dialog social din partea CFM și a Federației sindicale de profil.

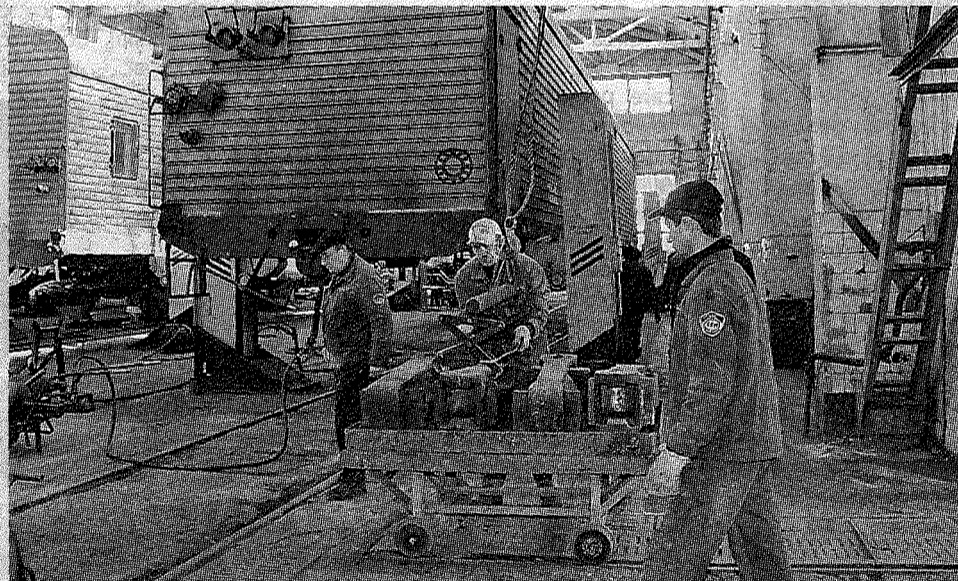
Redacția a solicitat detalii pe marginea acestui subiect de la Ion Zaporojan, liderul sindical al feroviarilor din R. Moldova.

- Domnule Zaporojan, cum poate fi calificată actuala majorare a salariilor la Calea Ferată din Moldova, decizie de comun acord de partenerii sociali?

- Consider că e una fără precedent, desigur, în ultimii opt ani. Noi am început încă din 2015 să punem în discuție problema majorării salariilor la Calea Ferată din Moldova, în conformitate cu deciziile adoptate anterior de Guvern privind creșterea anuală a remunerării muncii. Însă, din cauza schimbării frecvente a conducerii întreprinderii, în acea perioadă nu s-a văzut un interes prea mare din partea administrației de a mări salariile.

În luna martie 2017, noi am abordat din nou această chestiune, atunci când restanțele salariale la CFM au depășit cinci luni. Căutând posibilități pentru remedierea situației create, am făcut demersuri și către Președinție, și către Parlament, Guvern și către Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale, dar nimeni nu ne-a auzit. Feroviarilor continuau să primească salarii de nimic, dar și acelea - uneori cu întârziere.

În iulie 2019, în cadrul ședinței Comisiei de conciliere, creată din reprezentanți ai sindicatului de profil și ai administrației CFM, s-a decis ca, pentru achitarea cu întârziere a salariilor în perioada anilor 2015-2019, toți angajații care au activat la întreprindere până la data de 1 mai 2015, să primească o recompensă bănească în mărime de 1000 de lei. Dar, în pofida tuturor eforturilor noastre, a adresărilor către organele superioare de stat, în pofida discursurilor în ședințele comisiilor parlamentare, la care s-a analizat starea de lucruri la calea ferată, situația nu s-a ameliorat. Toți cădeau de acord că, din cauza salariilor mici și a restanțelor acumulate, CFM pierde specialiști calificați și că în țara noastră nu există pur și simplu posibilități de a-i pregăti, dar nimeni nu a întreprins nici un fel de măsuri concrete.

Iar situația este următoarea. În anul 2007, la ÎS „Calea Ferată din Moldova” salariile specialiștilor constituiau în medie circa 300 de dolari, ceea ce permitea întreprinderii să ocupe binemeritatul loc trei în țară privind nivelul salarizării muncii. Astăzi CFM a ajuns pe locul 45 din cauza celor mai mici salarii comparativ cu alte întreprinderi de stat.

Până la desemnarea în funcție a noii administrații a CFM în frunte cu directorul general Oleg Tofilat, toate solicitările noastre de majorare a salariilor erau ignorate. Pe nimeni nu-l interesa soarta Căii Ferate din Moldova - obiectiv strategic al economiei naționale. Nu e cazul, probabil, să explicăm cât e de grea și responsabilă munca feroviarilor. De aceea, pot spune cu certitudine că acest consens privind majorarea salariilor și stingerea datoriei acumulate, la care am ajuns cu administrația întreprinderii, este într-adevăr un eveniment istoric!

O majorare cât de cât semnificativă a salariilor a avut loc în anul 2014 - cu aproximativ 15 la sută. Ulterior, în 2017, salariile au crescut cu 200 de lei, iar în 2019 - cu 300 de lei. Firește, e greu să numești aceste mici adaosuri majorare semnificativă a salariilor la CFM, luând în calcul viteza cu care creșteau și continuă să crească în fiecare an prețurile în țară.

La 1 aprilie 2022, a intrat în vigoare Hotărâre Guvernului cu privire la creșterea salariului minim garantat în sectorul real al economiei până la 3500 de lei. Deoarece până nu demult salariul minim la CFM constituia doar 1810 lei, s-a luat decizia de a crea o comisie de dialog social „angajator - angajat” pentru remedierea situației create, din care fac parte în număr egal de reprezentanți ai administrației căii ferate și ai sindicatului de profil.

La prima ședință, care a avut loc la mijlocul lunii aprilie anul curent, părțile au căzut de acord să organizeze repetat o consfătuire, în cadrul căreia comisia de dialog social „angajator - angajați” în frunte cu Doina Vozian, director al Direcției administrare, a prezentat calculele, conform cărora va fi adoptată decizia cu privire la majorarea salariilor la întreprindere.

La cea de-a doua ședință a Comisiei de dialog social „angajator-angajați”, care a

suplimentele pentru vechime în muncă și ajutor material, după majorarea din 1 iulie 2022 a salariului de bază al feroviarilor cu 89 la sută, suma totală va crește de aproximativ două ori. Este o creștere semnificativă, firește. Meritul aparține direct domnului Oleg Tofilat și echipei administrative de sub conducerea sa. În ultimii ani, dânsul este primul director general al CFM care a realizat și continuă să facă tot posibilul pentru sporirea gradului de atractivitate al transportului feroviar în țară și peste hotare, dar și contribuie pe toate căile la creșterea bunăstării materiale a angajaților întreprinderii. Cu o deosebită satisfacție vreau să menționez susținerea directă a CFM din partea fondatorului nostru - Agenția Proprietății Publice și personal directorului general, Eugen Cozonac și vicepremierului Andrei Spânu, ministru al Infrastructurii și Dezvoltării Regionale.

E de remarcat, de asemenea, faptul că, în cazul menținerii stabilității financiare la întreprindere, nu este exclusă organizarea unei noi ședințe a comisiei în luna noiembrie 2022, pentru a discuta posibilitatea restabilirii suplimentelor pentru vechime în muncă și ajutor material în mărimea anterioară, conform prevederilor capitolului VI pct.6.1 și pct. 6.2 al Contractului colectiv de muncă pe anii 2021-2026.

Procesul verbal al ședinței Comisiei de dialog social din 5 mai 2022 urmează a fi aprobat la ședința Consiliului administrativ al CFM și de către Agenția Servicii Publice. Sper că documentul va fi aprobat fără modificări.

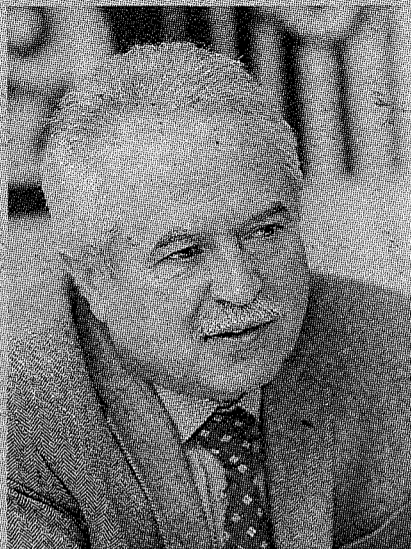
- Cum au reacționat colectivele la această veste?

- Firește, cu satisfacție și bucurie. Succesul este vizibil.

- Acum e de așteptat un flux de specialiști tineri la CFM?

- Desigur. De acum încolo, nu ne va fi rușine să invităm la lucru cadre tinere. Salariul va fi unul decent, în plus, lunar se vor acorda 500 de lei pe parcursul primului an de muncă la întreprindere. Ulterior, va intra în vigoare adaosul pentru vechime în muncă, stipulat în Contractul colectiv.

A înregistrat Irina CODREANU
Foto: Nicu Bînzari

La mulți ani!

Stimate domnule vicepreședinte
Sergiu SAINCIUC,
Confederația Națională
a Sindicatelor din Moldova

Vă felicită călduros cu ocazia zilei de naștere.
Vă urăm multă sănătate, inspirație, putere
de muncă în tot ceea ce faceți pentru
mișcarea sindicală, pentru oamenii muncii.

Prosperitate și succese
în activitatea dumneavoastră!

Colegii își exprimă înalta apreciere
și gratitudinea pentru profesionalismul și
dăruirea cu care abordați eele mai stringente
probleme ale angajaților, membri de sindicat.

Proiect de lege

Republica Moldova ar putea introduce conceptul de salariu minim pe țară

Salariul minim pe țară ar putea fi unificat pentru sectorul public și cel privat. Un astfel de proiect de lege a fost elaborat de Ministerul Muncii și Protecției Sociale.

Autorii proiectului susțin că în prezent nu avem o claritate referitor la salariul minim stabilit pe țară, fiind mai multe salarii minime (în sectorul real, sectorul bugetat ș. a.), iar salariul minim stabilit prin Hotărârea Guvernului 550/2014 nu este unul aplicabil. Pentru aceasta, este necesară unificarea și stabilirea unui salariu minim pe țară pentru toate sectoarele, atât public, cât și privat.

Totodată, potrivit autorilor proiectului de lege, se atestă o diferențiere mare între salariile conducătorilor întreprinderilor de stat, ai celor cu capital majoritar de stat și ai întreprinderilor monopoliste și lefurile angajaților din aceste întreprinderi. Astfel, se propune modificarea cuantumurilor lunare ale salariilor, precum și limitarea premiilor pentru această categorie de salariați cu până la trei salarii medii lunare per ansamblu pe unitatea condusă, ceea ce, în opinia autorilor, va diminua discrepanța excesivă dintre salariul conducătorului și salariul altor categorii de angajați.

De aceea, se propune modificarea articolului 24 din Legea salarizării, cu limitarea indemnizației lunare pentru reprezentanții

statului în organele de conducere, de până la 0,5 din mărimea salariului minim pe țară.

„De asemenea prin acest proiect se propune reglementarea salarizării angajaților din instituțiile medico-sanitare publice încadrate în sistemul asigurării obligatorii de asistență medicală”, se menționează în nota informativă a proiectului de lege. Prezenta lege ar urma să intre în vigoare la 1 iulie 2022.

Opinia sindicatelor

Confederația Națională a Sindicatelor din Moldova (CNSM) susține acest proiect de lege, însă vine cu propuneri de modificare a unor prevederi din document. Potrivit CNSM, salariul minim pe țară trebuie să fie negociat de către partenerii sociali la nivel național și să se stabilească anual, în funcție de salariul mediu lunar pe economie pentru anul precedent, nu mai târziu de 1 mai, prin convenție colectivă la nivel național.

De asemenea, cuantumul salariului minim pe țară, aprobat prin convenție colectivă la nivel național, să se extindă pentru toți angajatorii și salariații din țară prin hotărâre de Guvern. Totodată, în cazul în care până la 1 mai salariul minim pe țară nu este aprobat prin convenție colectivă la nivel național, acesta se va stabili prin hotărâre de Guvern după consultarea partenerilor sociali, fiind indexat, cel puțin, în funcție de evoluția indicelui prețurilor de consum în anul precedent.

„Această propunere are ca scop acordarea dreptului partenerilor sociali de a negocia salariul minim la nivel național și de a stabili cuantumul acestuia prin convenție colectivă”, se precizează în avizul CNSM semnat de președintele Igor Zubcu și expediat Ministerului Muncii și Protecției Sociale.

Cu referire la proiectul de hotărâre de Guvern cu privire la modificarea și abrogarea unor hotărâri ale Guvernului (număr unic 291/MMPS/2022), CNSM nu susține excluderea prevederilor ce vizează Anexa nr. 4, deoarece, potrivit sindicatelor, acest fapt va lichida fundamentele pentru utilizarea și aplicarea sistemelor tarifare de salarizare, precum și va fi exclusă posibilitatea diferențierii salariilor în funcție de nivelul de calificare, de atribuții, de responsabilitățile pe care le are salariatul la locul de muncă.

„De asemenea, coeficienții respectivi sunt recomandabili și pot fi utilizați în funcție de posibilitățile financiare ale unităților economice. Mai mult decât atât, după consultările cu mai multe unități economice în care se utilizează sistemele tarifare de salarizare și coeficienții vizați de anexa în cauză, constatăm o poziție univocă – respingerea propunerii de abrogare a respectivei anexe”, se precizează în avizul sindicatelor.

Avizul CNSM conține și alte propuneri de modificare a respectivului proiect de lege.

Galina MUNTEANU

Precizare. În articolul „CNSM critică unele propuneri de modificare a Codului muncii” (VP nr. 18, p. 5), s-au strecurat câteva erori regretabile din motive tehnice. Începutul alin. 4, col. 1, a se citi astfel: „Modificările și completările criticate de sindicate se referă la [...]”; începutul alin. 3, col. 2, a se citi astfel: „O altă completare criticată de sindicate se referă la [...]”.

Opțiuni

Mai multe avantaje pentru familii

În ajunul Zilei Familiei, un grup de deputați au înregistrat un proiect de lege menit să ofere familiilor mai multă alegere și posibilitatea unui echilibru mai bun între viața profesională și cea personală. Proiectul prevede extinderea perioadei în care tatăl poate să-și ia concediul de paternitate de la 56 de zile la un an.

Este vorba de:

Acordarea dreptului de a partaja concediul de îngrijire a copilului între soți așa cum vor ei. Indemnizația se va calcula în funcție de salariul celui care stă în concediu. Din cei trei ani, tatăl

poate sta doi ani, mama – unul sau-oricare altă formulă.

O nouă opțiune pentru indemnizația de îngrijire a copilului. Acum, părintele care iese în concediu va putea opta pentru o indemnizație de 90% din salariul pe ultimele 12 luni, dacă alege să o ia până la vârsta de un an și două luni a copilului. Rămân valabile opțiunile existente – trei ani de indemnizație – cu 30% din salariu sau până la doi ani și două luni ai copilului cu 60% din salariu în primul an și, respectiv, 30% în al doilea. Sunt reglementări noi în Codul muncii pentru a clarifica cum poate beneficia angajatul de un regim de muncă flexibil.

Foto: Nicu Bînzari

Susținere

Mărimea plății compensatorii pentru salariații cu venituri mici va fi majorată

Mărimea plății compensatorii, ca măsură de susținere a salariaților cu venituri mici din sectorul bugetar, va fi majorată de la 3.100 la 3.500 de lei, așa încât nici un salariat din sectorul bugetar să nu aibă o leafă mai mică de 3500 de lei. Un proiect de lege în acest sens a fost aprobat miercuri de Guvern.

pului de muncă este mai mic de 3.500 de lei.

Plata compensatorie va fi determinată ca diferență dintre 3.500 de lei și salariul lunar calculat în condițiile Legii privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar și va fi recalculată proporțional timpului efectiv lucrat.

Proiectul de lege implică mijloace financiare în mărime de 136 de milioane de lei, care vor fi acoperite din fondul prevăzut în bugetul de stat pentru asigurarea prevederilor cadrului normativ privind salarizarea în sectorul bugetar.

Modificările vor intra în vigoare la data publicării, iar plățile compensatorii se vor calcula începând cu 1 mai curent.

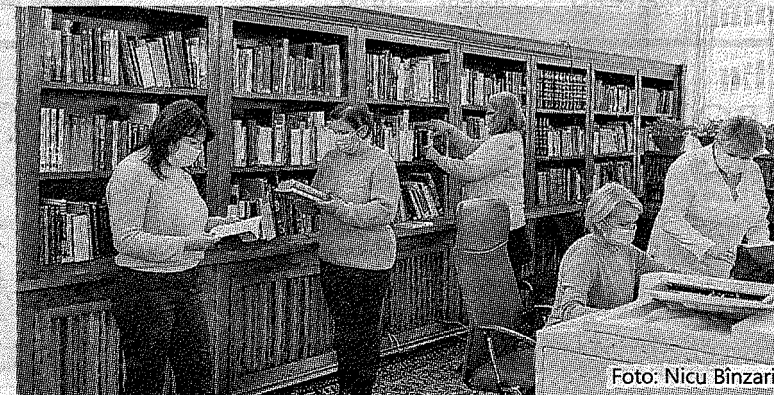

Foto: Nicu Bînzari

Expoziție

Valorile majore ale familiei: dragoste, respect, egalitate

Pe 15 mai, în întreaga lume a fost marcată Ziua Internațională a Familiei, care are rolul de a promova valorile majore ale familiei: dragoste, respect, egalitate, parteneriat, prevenirea/combaterarea violenței în familie, concilierea vieții profesionale cu viața de familie etc.

Un eveniment aparte în contextul marcării acestei zile de suflet a fost deschiderea, de către Centrul de Informare ONU din cadrul Bibliotecii Naționale, a expoziției de carte cu genericul „Familia – promotor al valorilor”.

Expoziția cuprinde circa 90 de publicații din colecțiile Bibliotecii Naționale și are drept scop familiarizarea vizitatorilor cu documente din colecțiile instituției, care reflectă importanța familiei și promovarea ei în societate.

Documentele au fost sistematizate în mai multe compartimente, cum ar fi: Familii și urbanizare; Familia în lumina moralei creștine; Familia – valoarea unei societăți sănătoase; Familia și copilul – componenta formării eficienței sociale care reflectă esența armonizării relațiilor copii-părinți.

Expoziția poate fi vizitată până pe 5 iunie.

Ziua Internațională a Familiei a fost proclamată de Adunarea Generală a ONU în 1993. Din 1996, în fiecare an, secretarul general al ONU alege un motto special pentru această zi, iar motto-ul anului 2022 este „Familii și urbanizare”, care își propune să crească gradul de conștientizare cu privire la importanța politicilor urbane durabile, favorabile familiei.

Lansare de carte

Cămașa cu altită, o comoară a neamului

La Muzeul Național de Etnografie și Istorie Naturală a fost lansată, recent, cartea intitulată „Retorică vestimentară: cămașa cu altită”, semnată de doctorul în filologie Varvara Buzilă, conferențiar universitar, cercetător științific. În carte sunt descrise 101 cămăși naționale din colecția Muzeului Național de Etnografie și Istorie Naturală și sunt prezentate nouă replici ale cămășilor inspirate din patrimoniul muzeal.

Autoarea cărții cercetează de câteva decenii portul tradițional, publicând articole, studii și lucrări de amploare.

„Retorică vestimentară: cămașa cu altită” este prima carte care își propune să aducă în paginile ei foarte multe măturii fotografice de epocă, cea mai veche fiind din 1883. Cămașa cu altită este cea mai expresivă haină, din punct de vedere artistic, ea constituie un reper identitar esențial al

neamului românesc”, a menționat Varvara Buzilă, la lansarea cărții.

„Cămașa cu altită este o comoară a țării noastre, pe care trebuie să o transmitem următoarelor generații”, a declarat, la eveniment, Ioana Căpraru, Artistă a Poporului.

Volumul, tradus în limba engleză de angajații Muzeului de Etnografie și Istorie Naturală, va ajunge la toamnă pe masa juriului UNESCO, atunci când se va decide înscrierea Dosarului „Arta cămășii cu altită - element de identitate culturală în România și Republica Moldova” în Lista reprezentativă a patrimoniului cultural imaterial al umanității UNESCO.

Varvara Buzilă s-a născut la 19 noiembrie 1955 în satul Trebujeni, raionul Orhei. A publicat peste 50 de lucrări științifice, peste 100 de articole de popularizare a științei. A fost distinsă cu titlul onorific „Om Emerit”, cu Ordinul Gloria Muncii și cu Ordinul Republicii.

Anatol FIȘER

Afiș cultural

CONCERTE

20 mai
Sala cu Orgă – „Requiem de W. A. Mozart” – 18.00

21 mai
Palatul Republicii – Concert Jubiliar – Iury Mahovici & Friends – 18.00

TEATRU

20 mai
„Mihai Eminescu” – „Aveți ceva de declarat?” – 18.00
„Satiricus „I. L. Caragiale” – „Casa” – 18.30
Teatrul de pe strada Trandafirilor – „Mary Poppins” – 18.00
„Alexei Mateevici” – „Jubileul” – 18.00

21 mai

„Mihai Eminescu” – „Pomul Vieții” – 18.00
„Lucașfărușul” – „Așteptându-l pe Godot” – 18.30
Teatrul de pe strada Trandafirilor – „Mary Poppins” – 18.00
Teatrul Geneza Art – „3 + Cristina pe frecvența iubirii” – 19.00

22 mai

Teatrul Național de Operă și Balet – „Elixirul Dragostei” – 17.00
Teatrul fără nume – „Furtuna” – 19.00
„Lucașfărușul” – „Tata” – 18.30
Teatrul de pe strada Trandafirilor – „Mary Poppins” – 18.00
„Alexei Mateevici” – „Jack și vrejul de fasole” – 10.00

Horoscopul săptămânii

BERBEC

Se deschid oportunități de colaborare într-o relație matrimonială oficială. Vă veți pune ordine în activitățile și proiectele comune cu ceilalți. De joi apar preocupări legate de achitarea datoriilor. Sunt zile bune pentru a relaționa cu instituțiile financiare.

TAUR

Se conturează schimbări majore în plan profesional. Aveți posibilități deosebite de avansare profesională sau de găsim a unui alt loc de muncă. Evitați să vorbiți prea mult despre planurile de viitor! În relațiile cu femeile revin în discuție teme vechi sau activități restante.

GEMENI

Se întrezăresc noutăți fie într-o relație sentimentală veche, fie se înfiripă una nouă. Aveți creativitate și reușiți să uimiți cu ideile voastre strălucite. Fiți prudent și păstrați măsura în toate! Relațiile cu colegii sunt tensionate și se poate ajunge la conflicte.

RAC

Se pot îmbunătăți relațiile cu membrii familiei sau pot apărea schimbări importante în spațiul locativ. Tineți cont și de sfaturile celor dragi. Sprijinul lor contează și reprezintă fundamentul a tot ce doriți să realizați în viitor. A doua parte a săptămânii vă îmbie la distracții.

LEU

Aveți oportunități de a vă îmbunătăți comunicarea și relațiile cu cei din jur. Sunt șanse să vă planificați excursii, vizite sau studii personale și profesionale. A doua parte a săptămânii este favorabilă treburilor gospodărești și dialogurilor familiale.

FECIOARĂ

Veți primi salariul sau o primă, cadouri sau diverse recompense de la locul de muncă. Evitați cheltuielile și chibzuiți atent fiecare achiziție! Spre finalul săptămânii, se conturează călătorii pe distanțe scurte. Relațiile cu femeile încep un proces de reconfigurare.

BALANȚĂ

Momente favorabile transformării personale și trasării unor planuri de viață noi. Mulți vor dori să afle secretul strălucirii voastre, însă vă va fi greu să explicați ceea ce trăiți. Spre sfârșitul săptămânii apar îmbunătățiri financiare și călătorii pe distanțe scurte.

SCORPION

Sunteți preocupat de nevoile voastre sufletești, aveți deschideri mentale deosebite, viziuni premonitoare ale evenimentelor prezente sau viitoare. Sănătatea este vulnerabilă, dozați-vă eforturile și odihniți-vă. Începând de joi vă veți simți excelent.

SĂGETĂTOR

Relațiile cu prietenii capătă valențe deosebite. Sunt momente favorabile în care veți observa foarte clar cine vă este loial și cine urmărește interese personale meschine. A doua parte a săptămânii aduce stări de spirit fluctuante, dorința de interiorizare și accentuarea unor probleme de sănătate.

CAPRICORN

Se conturează schimbări în cadrul colectivului în care activați, discuții cu șefii și autoritățile, responsabilități profesionale noi. A doua parte a săptămânii vă aduce în preajmă prieteni, distracții, dar și discuții pe marginea unor proiecte profesionale. Relațiile cu colegii și prietenii sunt conflictuale.

VĂRSĂTOR

Sunt zile bune pentru a vă redefini concepțiile despre lume și viață, pentru a vă apropia de cele sfinte. Vor fi favorizate călătoriile îndepărtate și studiile pe termen lung. A doua parte a săptămânii vă aduce multă forfotă socio-profesională. Prudența și sinceritatea vă sunt cei mai buni aliați.

PEȘTI

Sunt posibile câștiguri de la și prin alții, lămuriri și rezolvări financiare surprinzătoare. Începând de joi și până la finele săptămânii, este rost de călătorii, dialoguri cu persoane aflate în străinătate, însă vă puteți gândi și la abordarea unor studii personale sau profesionale.

VOCEA
POPORULUI

Ziarul este înregistrat la Camera Inregistrării
de stat, numărul de înregistrare:
1004600040498 din 25.07.1995

Indice de abonare: 67798

Fondator:

Confederația Națională
a Sindicatelor din Moldova

www.vocea.md
info@vocea.md
Abonamentul
la ziar poate
fi perfectat în orice
oficiu postal
din RM sau direct
în redacție.

Redactor-șef:
Ilie LUPAN,
tel.: 069006556

Secretar de redacție:
Anatol FIȘER,
tel.: 068571475

Contabil-șef: Svetlana BĂLAN,
tel.: 069511960

Redactori:
Natalia HADĂRCĂ,
tel.: 069610372
Galina MUNTEANU,
tel.: 069916236

Redactor-stilizator:
Anghelina DUDULICA

Fotoreporter:
Nicolae BÎNZARI
Tehnoredactor:
Sergiu BALTAGA

Dezvoltator web:
Alexei OVCINICOV

Colegiul redacțional:
Ilie Lupan;
Mihail Hîncu;
Elizaveta Iurcu;
Margareta Strestian;
Nadejda Lavric;
Angela Otean.

Adresa redacției: Republica Moldova, mun. Chișinău, str. 31 August 1989, 129, et. IX.

Tipar: "Edit Tipar Grup" SRL
str. Feredeului 4, mun. Chișinău. Com. 446